

MEDIJI O ZDRAVSTVU

ponedeljak, 23. maj 2022.godine

RTS- Opada broj zaraženih, ali stručnjaci upozoravaju da nije kraj pandemije

RTS- Doktorka Đorđević Plavša: Za majmunske boginje karakteristično uvećanje limfnih čvorova

RTS- Leskovački hirurzi izvode najsloženije operacije debelog creva, zašto su najbolji u zemlji

RTS- Dr Ivana Milošević: Hepatitis C je tihu ubica, ali imamo revolucionarnu terapiju

BLIC- Lekari u Italji nepobitno utvrdili da li DEČAK IZ ČAČKA (9) BOLUJE OD MISTERIZNOG HEPATITISA: Odluka o transplataciji jetre još nije doneta

DANAS- Savremeno sanitetsko vozilo za Zdravstveni centar Kladovo

POLITIKA- Rad u crvenoj kovid zoni najviše opteretio lekare

The screenshot shows a news article from the RTS website. The header features the PTC logo and navigation links for Vesti, IZBORI 2022, RAT U UKRAJINI, OKO, SPORT, EMISIJE, MAGAZIN, TV, RADIO, RTS, and Ostalo. The main headline reads "Opada broj zaraženih, ali stručnjaci upozoravaju da nije kraj pandemije". Below the headline, there is a paragraph of text and several small images related to the topic. To the right, there is a sidebar with various news snippets and a weather forecast. The bottom of the screen shows the Windows taskbar.

Opada broj zaraženih, ali stručnjaci upozoravaju da nije kraj pandemije

Od početka epidemije u Srbiji je registrovano 2.015.086 slučajeva koronavirusa, a testirano 9.648.645 uzoraka. Od posledica zaraze preminulo je 16.065 osoba, a procenat smrtnosti je 0,8 odsto, pokazuju podaci sa sajta covid19.rs.

Prema poslednjem preseku, u Srbiji je registrovano 186 novih slučajeva koronavirusa, od testiranih 4.170 uzoraka. Od posledica koronavirusa preminule su još 2 osobe.

Na bolničkom lečenju je 218 pacijenata, od kojih je desetoro na respiratoru.

Generalni direktor Svetske zdravstvene organizacije Tedros Adhanom Gebrejesus kaže da pandemija koronavirusa "sasvim sigurno nije gotova", uprkos tome što je opao broj prijavljenih slučajeva od kada je omikron soj bio na vrhuncu.

Ocenio je da je u borbi protiv virusa postignut napredak i ukazao da je 60 odsto svetske populacije vakcinisano, ali je rekao da "nigde nije gotovo dok nije svuda gotovo".

The screenshot shows a news article from RTS (Radio Televizija Srbija) dated Monday, May 23, 2022, at 09:13. The title is "Doktorka Đorđević Plavša: Za majmunske boginje karakteristično uvećanje limfnih čvorova". The article discusses the first 92 cases of monkeypox worldwide, mentioning that Serbia has not yet reported any cases. Dr. Dragana Đorđević Plavša is interviewed, stating that the characteristic symptom for monkeypox is swollen lymph nodes. A video player shows her speaking. The right side of the screen displays a news sidebar with various headlines and a weather forecast for Belgrade.

Doktorka Đorđević Plavša: Za majmunske boginje karakteristično uvećanje limfnih čvorova

U svetu su do sada potvrđena 92 slučaja majmunske boginje, a 28 sumnjivih slučajeva se ispituje. U Srbiji ih za sada nema. Epidemiološkinja Institut za javno zdravlje "Batut" Dragana Đorđević Plavša kaže da se, kao i kod drugih virusnih osipnih groznic, najprejavljaju temperatura i opšta slabost, a ono što je karakteristično baš za majmunske boginje je uvećanje limfnih čvorova. Navodi da se kasnije javljaju ospe, kao i da su pacijenti kod kojih su potvrđene majmunske boginje često prijavljivali da su ospe izraženije na koži genitalija.

Doktorka Dragana Đorđević Plavša navodi da je za sada najveći broj slučajeva registrovan u Velikoj Britaniji, Španiji i Portugaliji, između 21 i 30 slučajeva, dok su u ostalim zemljama registrovani sporadični slučajevi.

"Majmunske boginje izaziva virus koji ima dve klade – zapadnoafričku i centralnoafričku. Trenutno je u cirkulaciji zapadnoafrička klada za koju se procenjuje da je smrtnost manja nego kod centralnoafričke i ona iznosi oko 3,6 procenata", navodi Đorđević Plavša.

Ukazuje da nije utvrđeno da su potvrđeni slučajevi povezani sa odlaskom u endemske afričke zemlje.

"Većina slučajeva je registrovana među muškarcima koji imaju seksualne odnose sa drugim muškarcima, zapravo trenutno se virus širi u toj populaciji", dodaje ona.

Narednih dana Institut za javno zdravlje "Batut" poslaće stručno uputstvo zdravstvenim ustanovama, a doktorka Đorđević Plavša kaže da je to neophodno kako bi zdravstveni radnici znali kliničke karakteristike ovog oboljenja i kako da ga prepoznaju.

Navodi da majmunske boginje izazova virus istog roda kao i velike boginje, kao i da je za sada utvrđena efektivnost od 85 odsto među vakcinisanim protiv velikih boginja.

"Međutim, ta vakcinacija je bila u prošlosti. Osobe koje su mlađe od 40 ili 50 godina, u zavisnosti od zemalja, one nisu zaštićene i zbog toga postoji veći rizik od širenja majmunske boginje", kaže doktorka.

Naglašava da su do sada svi slučajevi bili povezani sa direktnim kontaktom sa osobama koje su već imale simptome.

"To je za nas epidemiologe veoma važno, jer je te slučajeve lakše staviti pod kontrolu, lakše ih je prepoznati, dijagnostikovati i izolovati", dodaje doktorka.

Navela je da majmunske boginje, kao i druge virusne osipne groznice, imaju stadijum u okviru kojeg se javljaju temperatura, opšta slabost, a ono što je karakteristično baš za majmunske boginje je uvećanje limfnih čvorova.

"Kasnije se javlja ospa koja počinje na licu, zatim na ekstremitetima i trupu. Međutim, sada su slučajevi često prijavljivali da su ospe izraženije na koži genitalija", navodi Đorđević Plavša.

Poručila je da ukoliko neko posumnja na simptome majmunske boginje treba da se javi lekaru opšte prakse, a kasnije će biti dalje upućen kod infektologa.

The screenshot shows a news article from RTS (Radio Televizija Srbija) dated May 22, 2022, at 13:15. The article is titled "Leskovački hirurzi izvode naj složenije operacije debelog creva, zašto su najbolji u zemlji". It features a photo of a surgical team and a video player showing a procedure. The page includes a navigation bar with links like Vesti, Izbori 2022, Rat u Ukrajini, Oko, Sport, Emissije, Magazin, TV, Radio, RTS, Ostalo, and a search bar. The PTC logo is visible at the top left.

Leskovački hirurzi izvode naj složenije operacije debelog creva, zašto su najbolji u zemlji

Tim mladih leskovačkih hirurga prednjači u zemlji po broju laparoskopskih operacija debelog creva. Zahvaljujući odličnoj saradnji sa vrhunskim stručnjacima u zemlji i inostranstvu, kao i savremenoj opremi počeli su da rade i najteže zahvate.

Šezdesetčetvorogodišnji Božidar Tasić iz Lebana, prvi je pacijent u leskovačkoj bolnici kome je urađena jedna od najsloženijih laparoskopskih operacija na završnom delu debelog creva. Tumor je uspešno otklonjen, dobro se oseća i za koji dan će kući.

"Odlično je prošla operacija. Šetam, jedem, nemam bolova", priča pacijent Božidar Tasić.

Intervencija je trajala četiri i po sata, pod budnim okom doktora Predraga Andrejevića, čiji dolazak sa Malte u rodni Leskovac mladi hirurzi koriste da nauče nove metode.

"Bili smo kod doktora Predraga Andrejevića na Malti dve nedelje. Sa njim smo uradili šest ili sedam takvih operacija za pet radnih dana", kaže hirurg Opšte bolnice u Leskovcu dr Aleksandar Ivanović.

U vrhu opštih bolnica u zemlji

Svakodnevno su u sali. Predano rade i uče od najboljih. U sklopu projekta "Lap-serb" do sada su uradili 130 laparoskopskih operacija debelog creva.

U samom su vrhu opštih bolnica u zemlji. Otuda i pohvale iz Ministarstva zdravlja.

"Naučili smo dosta toga. Sa projektom laparoskopske kolo-rektalne hirurgije krenuli smo pre pet godina. Mukotrpan posao", ukazuje dr Vladimir Stojković, hirurg leskovačke Opšte bolnice.

Počeli su sa žučnom kesom pre 22 godine, a sada su laparoskopske operacije slepog creva, kila, tumora – rutina. Sa novim laparoskopskim stubom, za pet meseci urađeno je 500 intervencija.

"Omogućava nam da radimo na bezbedniji i sigurniji način za naše pacijente, kao i nama, hirurzima da možemo da se upuštamo u ozbiljnije hiruške zahvate", ističe direktor hirurškog sektora Opšte bolnice u Leskovcu dr Predrag Ivanović.

Rade se i operacije tumora

Pomaka ima i kada je reč o patologiji štitne žlezde. Od prošle godine Leskovčani više ne odlaze u veće centre već se ovde rade operacije tumora.

Dr Predrag Perović, hirurg Opšte bolnice u Leskovcu objašnjava da je to pre svega bolest koja se češće javlja kod žena nego kod muškaraca.

"Na osnovu ultrazvuka, već možemo da posumnjamo da li se radi o sumnjivoj promeni ili ne", dodaje Perović.

Intervencija je sve više. Povećava se i broj lekara. Punom parom radi 15 hirurga, još šest doktora je na specijalizaciji.

The screenshot shows a news article from RTS (Radio Television Serbia) dated Saturday, May 21, 2022, at 09:48. The headline reads "Dr Ivana Milošević: Hepatitis C je tihi ubica, ali imamo revolucionarnu terapiju". The article discusses the prevalence of Hepatitis C in Serbia (around 100,000 people) and the current treatment landscape, mentioning a national strategy to control the disease by 2030. Below the article, there is a video thumbnail of the interview with Dr. Ivana Milošević. The right side of the screen displays a sidebar with various news snippets and advertisements.

Dr Ivana Milošević: Hepatitis C je tihi ubica, ali imamo revolucionarnu terapiju

Procene su da u Srbiji od hepatisa C boluje oko 100.000 ljudi. Profesorka Ivana Milošević, načelnica Odjeljenja za hepatologiju Klinike za infektivne i tropске bolesti Univerzitetskog kliničkog centra Srbije, ističe da se sada revolucionarnom terapijom bolest leči za samo osam, prosečno 12 nedelja, najduže do 16, što je odličan prospekt, i velika prednost. Apeluje da je bitno da se svi bar jednom u životu testiraju, a ko god da je pozitivan samo da se javi u Infektivnu kliniku.

Ivana Milošević ukazuje za RTS, da se dosta kaskalo za svetom u lečenju hepatitis C. Na inicijativu Ministarstva zdravlja prošlog leta je napravljena Nacionalna strategija kako bi se što pre približili ciljevima SZO koji predviđaju da se hepatisi, pa i hepatitis C stave pod kontrolu kao javno zdravstveni problem do 2030. godine.

"Mi to nismo mogli iz više razloga prvo ta savremena terapija je bila dozvoljena jako malo broj bolesnika, samo 60 godišnje. Sva sreća, od juna možemo da lečimo 490 bolesnika na godišnjem nivou, to je dovoljno. Prvo ćemo da izlečimo ove koje znamo a sledeća stvar koja nam predstoji je da tragamo za novim bolesnicima", istakla je Miloševićeva.

"Nikada nismo videli obolele od majmunskih boginja"

Ivana Milošević kaže da u Srbiji nema obolelih od majmunskih boginja, ali ističe da, kad god SZO skrene pažnju na nešto, treba o tome voditi računa.

Bolest se, ukazuje, širi se Evropom, bliskim kontaktom s obolelom osobom.

Radi se o osobama koje imaju temperaturu i osip po koži, tako da rizik uvek postoji. Posebno, naglašava, što nam sleduje letnji period kada će se više putovati čak i u te zemlje gde je bolest registrovana , Španiju i druge zemlje Mediterana.

"Ne mi nikad nismo videli zaista obolelog od ovih majmunskih boginja. Bilo je pre kovida nekoliko registrovanih slučajeva u Evropi, ali sada je to nešto više nego ranije", rekla je Miloševićeva.

Zašto je bolest tihi ubica

Procene su da u Srbiji od hepatisa C boluje oko 100.000 ljudi.

Miloševićeva je objasnila zašto je hepatitis C tihi ubica. To je, kaže, bolest koja ne daje nikakve simptome, zapravo simptomi su krajnje atipični, zamor, malaksalost, nekada blaga mentalna usporenost, kao da smo neispavani, nešto što svi ikusimo na dnevnom nivou zbog umora i obaveza.

Tek onda, kada bolest uznapreduje i stigne do ciroze i čak hepatocelularnog karcinoma, jer ta hronična bolest daje karcinom jetre, ona se otkriva.

Ko bi trebao obavezno da se testira

Miloševićeva ističe da je terapija revolucionarna i da za bolesnike koji nemaju uznapredovanu bolest mogu da kažu da su izlečeni.

"I to je zaista prvi put u istoriji medicine da mogu da kažu da su zaista izlečili hroničnu bolest. Zato je važno da se bolesnici što ranije leče, jer neko ko ima cirozu jetre izlećiće se od hepatitisa C, ali će ciroza ostati", naglasila je doktorka.

Apeluje da se svi koji imaju problem u Infektivnu kliniku, i da je dijagnoza pojednostavljena.

Dodaje da, što se tiče testiranja, sve vodeće zdravstvene institucije navode, da svi treba bar jednom u životu da se testiraju jer imaju možda i neki neprepoznati rizik za tu infekciju.

"Tradicionalno se bolest vezuje za intravensku narkomaniju i to jeste absolutni rizik, ali sve osobe koje su primile transfuziju krvi pre 1994. godine, tetovaže, opsežnije hirurške ili stomatološke intervencije, osobe koje su imale više seksualnih partnera a nezaštićene kontakte, kao i osobe na dijalizi. Posebno one koje su imale pirsing, tetovaže, sve su to osobe koje moraju obavezno da se testiraju, " istakla je Miloševićeva.

Naglašava da se sada hepatitis C leči za samo osam, prosečno 12 nedelja, najduže do 16, što je odličan prosek, i velika prednost i terapija ne izaziva nikakve posebne neželjene efekte.

"Bitno je da se testiraju, ko god da je pozitivan samo da se javi na infektivnu kliniku", poručila je Miloševićeva.

The screenshot shows the Blic news website. At the top, there's a red banner for 'SPECIALNO IZDANJE BLC ZENE' featuring a woman's face. Below it, the main headline reads: 'Lekari u Italiji nepobitno utvrdili da li DEČAK IZ ČAČKA (9) BOLUJE OD MISTERIZNOG HEPATITISA: Odluka o transplacaciji jetre još nije doneta'. The article discusses a 9-year-old boy from Čačak who was sent to Italy for testing due to suspected hepatitis. It mentions that doctors in Italy have ruled out hepatitis as the cause of his symptoms. The website also features a video player, several smaller images, and advertisements for Dr. Collie skincare products.

Lekari u Italji nepobitno utvrdili da li DEČAK IZ ČAČKA (9) BOLUJE OD MISTERIZNOG HEPATITISA: Odluka o transplacaciji jetre još nije doneta

Dečak (9) iz Čačka koji je iz Beograda poslat u Italiju, zbog sumnje na redak hepatitis nepoznatog uzročnika, definitivno nema ovu bolest.

Njemu ova bolest ni nakon višednevnog ispitivanja nije potvrđena ni na Institutu za majku i dete "Dr Vukan Čupić", gde je boravio od 17. aprila do prošle nedelje. Tada je upućen u bolnicu u Bergamo.

Kako navodi izvor, italijanski doktori su odbacili mogućnost da se radi o novom, retkom hepatitisu nepoznatog porekla koji se pojavio u skoro 20 zemalja.

- Bez obzira na to što su svi simptomi pokazivali da dečak ima akutni hepatitis, koji mu nije dokazan ni u našoj zemlji, sad se ispostavlja da nije reč o njemu. Ustanovljeno je da dečak ima drugu bolest, zbog čega mu je jetra bila loše, ali on je sada dobro. Lekari u Srbiji su odlično odreagovali, i u Čačku i u Institutu. Dete je u Bergamo poslato da bi se videlo da li treba da mu se transplantira jetra, međutim, ta odluka još nije doneta. Postoji mogućnost da do toga ne dođe - kaže sagovornik.

On dodaje da je dečakovo zdravstveno stanje dobro, odnosno da je dečak dobro, kakav je inače sve vreme i bio bez obzira na žutilo i simptome koje je imao, piše Telegraf.rs.

Dečak je iz Čačka, a u bolnicu u tom gradu primljen je još 16. aprila, sa simptomima akutnog hepatitis-a. Odmah sutradan je upućen za Beograd u Institut za majku i dete "Dr Vukan Čupić".

U toj ustanovi su mu rađena ispitivanja na novi hepatitis, a odatle je prebačen u Italiju, gde će lekari odlučiti da li je mališanu potrebna nova jetra, koja mu je sve vreme bila u lošem stanju.

Bolest jetre najverovatnije izazvane adenovirusom koji se javio kod dece predškolskog i školskog uzrasta u najmanje 20 zemalja, je definitivno odbačena.

Po prijemu u Institut za majku i dete, dečak je, da podsetimo, zbog žute boje podvrgnut ispitivanju na novi hepatitis, nakon što su doktori ustanovili da nije reč o hepatitisu tip A, na koji su isprva sumnjali. Sve vreme je bio u stabilnom stanju, svestan, komunikativan, ali se vodio kao težak pacijent jer mu je jetra u lošem stanju.

A screenshot of a news article from the website 'danas.rs'. The title is 'Savremeno sanitetsko vozilo za Zdravstveni centar Kladovo'. The article features a photograph of a modern ambulance parked in front of a two-story brick building with large windows, identified as the Kladovo Health Center. To the left of the main content is a sidebar with a map of Serbia showing various locations with 'Danas' icons. To the right is a sidebar with a game titled 'YOU HAVE ONLY 2 MOVES' and another sidebar with a weather forecast for Kladovo.

Savremeno sanitetsko vozilo za Zdravstveni centar Kladovo

Među zdravstvenim ustanovama u Srbiji kojima je Ministarstvo zdravlja doniralo savremena sanitetska vozila je i Zdravstveni centar Kladovo. U voznom parku ove zdravstvene ustanove od skora je savremeno sanitetsko vozilo zahvaljujući kome će biti olakšan transport pacijenata do tercijarnih ustanova širom Srbije.

Savremeno sanitetsko vozilo vredno je oko pet miliona dinara i značajna je donacija za Zdravstveni centar Kladovo, ocenjuju nadležni, pojašnjavajući da ova kao i druge donacija Ministarstva zdravlja doprinose unapređenju kvaliteta zdravstvenih usluga.

Kladovski Zdravstveni centar već je za blagovremeno dijagnostikovanje bolesti pacijenata dobio

digitalni rendgen aparat za blagovremeno dijagnostikovanje bolesti pacijenata, kao i stubni gastoskop i kolonoskop najnovije generacije.

Opremanje ove zdravstvene ustanove biće nastavljeno kroz nabavku dijagnostičkih medicinskih aparata koju sprovodi Ministarstvo zdravlja, kroz koju će bolnica u Kladovu dobiti najsavremeniji CT skener i dva digitalna rendgena aparata.

Zdravstveni centar u Kladovu će preko Ministarstva zdravlja relizovati i u međuvremenu potpisani ugovor o o isporuci kineske donacije.

Radi se o paketu medicinske opreme koji između ostalog sadrži aparat za anesteziju, dva respiratora, inkubator za bebe, transportni inkubator, infuzione pumpe, sanitetsko vozilo i drugu opremu koja će doprineti da pacijenti dobiju kvalitetniju zdravstvenu uslugu.

ПОЛИТИКА

Rad u crvenoj kovid zoni najviše opteretio lekare

Trećina ispitanika pokazala je potrebu za podrškom psihologa, ali je samo pet zaposlenih i zatražilo, pokazalo je istraživanje iz septembra 2020. koje je predstavljeno juče

U Vojvodini na 100.000 stanovnika dolazi 249 lekara, dok u Austriji o istom broju građana brine čak 530 doktora. Istovremeno, u severnoj srpskoj pokrajini primetna je i nedovoljna iskoršćenost kapaciteta u zdravstvenim ustanovama. Daleko od lagodne, situaciju je iskomplikovala i epidemija kovida 19, pa je samo tokom 2020. godine više od četvrtine zdravstvenih radnika obolelo od novog virusa korona. Zbir svih ovih rezultata pokazao je da je neophodno strateško planiranje kadrova, organizacije posla i podrške kako bi se zaštитilo zdravlje zdravstvenih radnika, a samim tim i stanovništva. Ovo je zaključak jučerašnjeg panela koji je Institut za javno zdravlje Vojvodine organizovao povodom Evropske nedelje javnog zdravlja.

– U Vojvodini ima dovoljno lekara kada je reč o službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece i zaštitu žena, iako se nedostatak kadrova uočava u nekim okruzima i u ovim službama. Recimo, Srednjebanatskom okrugu nedostaju pedijatri, jer ih je zaposleno dvostruko manje nego što je potrebno, ali je tu najbolja pokrivenost stomatolozima. Razlika u kadrovima u pojedinim okruzima vodi ka nejednakom pristupu zdravstvene zaštite, a ona je još više izražena kada se uporede opštine – objasnila je dr Sonja Šušnjević, šef Odseka za primarnu zdravstvenu zaštitu Instituta za javno zdravlje Vojvodine.

Iako je u Vojvodini tokom 2020. godine zabeležen manji broj poseta pacijenata u svim službama najuočljiviji je nedostatak kadrova u vanbolničkoj zdravstvenoj zaštiti i to u službama za zdravstvenu zaštitu odraslog stanovništva, školske dece i u polivalentnoj medicini.

Preopterećenost, loša organizacija i atmosfera u radnom kolektivu mogu da dovede do izgaranja zdravstvenih radnika, što pogubno utiče na celu organizaciju.

Kako je pokazalo istraživanje iz septembra 2020. godine, objavljeno u Časopisu za društvene nauke „Teme”, primetno je umereno do visoko izgaranje zdravstvenih radnika u Vojvodini, a posebno lekara zaposlenih u Kliničkom centru Vojvodine. I to onih koji su bili u crvenoj i narandžastoj kovid zoni.

– Istraživanje je pokazalo i da muškarci više izgaraju nego žene. Ovaj efekat najmanji je bio kod kod lekara u Institutu za javno zdravlje Vojvodine. Primetili smo i da važnu ulogu ima dužina angažovanja, odnosno da je najprimetnije izgaranje kod onih koji su bili angažovani do tri meseca. Tako da možemo govoriti i o tome da se zdravstveni radnici nakon nekoliko meseci adaptiraju na uslove rada – objasnila je prof. dr Marija Zotović Kostić sa novosadskog Filozofskog fakulteta, rezultate istraživanja koje je obuhvatilo 133 ispitanika prosečne životne dobi oko 40 godina.

Istraživači su zaključili i da veći stepen stresa i manje ukupno zadovoljstvo poslom podiže nivo izgaranja. Osoba koja izložena ovom efektu, pojasnila je sagovornica, iscrpljena je, bez energije i ima osećaj neefikasnosti.

– Uočena je potreba da se uvede psihološka podrška. Ali iako je trećina ispitanika pokazala potrebu za podrškom psihologa, samo je pet zaposlenih i zatražilo – dodala je dr Marija Zotović Kostić i zaključila da se na nivo izgaranja može delovati putem poboljšanja uslova na radu, atmosfere u kolektivu i podizanja opšte atmosfere na poslu.